

Pandemi sebebiyle meme kanseri erken teşhis oranları düştü!

Pandeminin ilk döneminde meme kanseri tarama merkezleri birçok ülkede çalışmalarını askıya aldı. Bu nedenle de erken tanı oranları tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de düştü.



İçinde bulunduğumuz gündem nedeniyle bazı hastalar Covid-19 korkusu ile ele gelen sertlik gibi ciddi kanser bulgularına rağmen hastanelere ve görüntüleme merkezlerine başvurmaktan kaçınıyor. Bu durum da tanı ve tedavi sürecinde gecikmelere neden oluyor. Radyoloji Uzmanı & Meme Radyolojisi Prof. Dr. Levent Çelik, konunun ciddi boyutlara ulaşmadan ele alınması gerektiğinin altını çizdi. Süregelen günlerde hastaların ve sağlık hizmeti üreticilerinin Covid-19 ile yaşamayı öğrendiklerini aktaran Prof. Dr. Levent Çelik, pandemi nedeniyle erken tanı oranlarının Türkiye’de ve tüm dünyada düşüş eğiliminde olduğunu söyledi. 6 aylık pandemi süresince mamografi taramalarında yüzde 70-75 oranında bir azalma meydana geldiğinin altını çizen Prof. Dr. Çelik, “Bu durma neticesinde 10 yıl boyunca meme kanserinden ölümlerin yüz binde 2 ile 2,4 arasında artıracığına dair bir araştırma olan Hollanda çalışması, 12. Avrupa Meme Kanseri kongresinde sunuldu. Ayrıca pandemiye bağlı tarama ve tanı gecikmeleri nedeniyle ABD’de önümüzdeki 10 yıl da meme kanserinden ölümlerin 10.000 kişi artacağı hesaplanmakta. Covid-19’un bulgularının ve bulaşının öğrenilmesi ile

gerekli önlemlerle artık tarama merkezleri çalışmaya başladı ve hastaların tarama talebi ile merkezlere başvurumu başladı. Zamanında taramaya koronavirüs korkusu veya sistemin durması nedeniyle başvurmayanların meme kanseri taramaları için merkezlere başvurmasını öneriyoruz” dedi. Pandeminin ilk başladığı aylarda en büyük sıkıntıyı tedavisi devam eden kemoterapi hastalarının yaşadığını hatırlatan Prof. Dr. Levent Çelik, “Kemoterapinin bağışıklık sistemini zayıflatıcı etkisi nedeniyle hastaların hastaneye daha az gelmelerini sağlayacak kemoterapi rejimleri uygulandı ve bu hastaların Covid-19’dan korunmalarına azami özen gösterildi, bağışıklık sistemini güçlendirecek destekler her zamankinden fazla uygulandı. Ancak hastaların meme kanserini geçirmiş olmaları, onları tek başına Covid-19 için riskli yapmıyor. Meme kanserini geçirip tedavilerinin tümünü almış olan, rutin takip hastalarının riski çağdaşlarından farklı değil. Kemoterapinin bağışıklık sistemini güçsüzleştirilmesi nedeniyle kemoterapi alındığı dönemde özel önlem göstermek gerekiyor.” Meme kanseri ile ilgili rakamsal detayları da açıklayan Prof. Dr. Levent Çelik, “Türkiye’de meme kanserinin yüzde 47’si 50 yaş ve altındaki kadınlarda

görülmetedir. Bu nedenle Sağlık Bakanlığı da Türkiye’de mamografi taramanın başlangıç yaşını 40 yaş olarak tespit etmiş durumda. Bugünkü teknolojiye tarama testleri ile bir meme kanseri ele gelmeden 3-4 yıl önce yakalanabilmektedir. Her 7-8 kadından biri hayatının bir döneminde kendi vücudunda meme kanseri ile karşılaşmaktadır. Birinci derece akrabasında meme kanseri olan bir kadının ise meme kanseri ile tanışma ihtimali yüzde 20’lere çıkmaktadır. Bu noktada erken teşhis için en temel yöntem kadınlarımızın 40 yaşından sonra düzenli olarak tarama mamografilerini yaptırmalarıdır. Ayrıca yüksek riskli hastalara hesaplanan risk durumuna göre mamografiye ilave meme MR’ı ile de belli sıklıklarla meme kanseri taraması yapılmalıdır.” Erken teşhiste cihazların teknolojisinin, kalibrasyonunun, bakım tutumlarının çok önemli olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Levent Çelik, “Hastalarımızın meme kontrollerini yaparken kullanılan mamografi cihazları da çok önemli. Özellikle erken teşhis için zaman oldukça kıymetli. Dolayısıyla tomosentez fonksiyonuna sahip mamografi cihazları diğer cihazlara göre tanıyı erken koyma şansımızı yüzde 20-25 artırıyor. Yani sıra meme kanserinin erken yakalanmasında radyologlara yardımcı yapay zeka programları da mevcut. Bu programların mamografilerde meme kanseri yakalamadaki başarısı radyologlarla yarışır düzeyde. O yüzden günlük rutinde ikinci bir mamografi okuyucusu olarak yapay zeka tabanlı kanser tespit etme ve tanıma programlarını da kullanıyoruz. Tanı ve teşhis süreci bu tür yardımcı yapay zeka programları ile hızlanmakta ve doğruluğu artmaktadır. Meme kanseri kadınlarda en sık rastlanan kanser, bu hastalığın teşhis ve tedavisinde sağlanan gelişmelerle meme kanseri erken yakalandığında şifa ile tedavi edilebilir hastalıklar arasındadır. Bunun sağlanmasında kadınlarımıza da büyük sorumluluk düşmektedir. Benim ailemde meme kanseri yok, mamografi acıyıyormuş gibi bahanelerle taramalarından kaçmıyorlar. Sevdiklerine ve kendileri değer veriyorlar. Mamografilerini ihmal etmesinler” diye konuştu.